

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
Sędziowie SO :	Elżbieta Iwona Cembrowicz, Antoni Czeszkiewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. M. i A. M. (1)**

przeciwko M. S. i M. K. – wspólnikom spółki cywilnej (...) w E.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego M. S. i M. K. – wspólników spółki cywilnej (...) w E.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elku z dnia 22 lutego 2017r. sygn. akt I C 821/13

1. Oddala apelację.

2. Zasądza od pozwanych na rzecz powodów kwotę 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II-giej instancji.

SSO Antoni Czeszkiewicz SSO Cezary Olszewski SSO Elżbieta Iwona Cembrowicz

Sygn. akt: I. Ca. 159/17

UZASADNIENIE

P. i A. M. (2) małżonkowie M. wniosli o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym domagając się zasądzenia solidarnie od M. S. i M. K. wspólników spółki cywilnej (...) cywilna siedzibą w E. kwoty 4.522,39 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 07 maja 2010 r. do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanych solidarnie na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że nabyli od pozwanych lokal mieszkalny. Po zamieszkaniu w nim ujawniła się wada polegająca na nieszczelności okien, co skutkowało przenikaniem do lokalu zimna i wilgoci w wyniku czego na ścianach pojawił się grzyb. Powodowie podali, że wielokrotnie występowali do pozwanej o usunięcie wad zakupionego lokalu mieszkalnego, jednakże ugodowe zakończenie sporu nie powiodło się z uwagi na wymaganie przez stronę pozwaną złożenia oświadczenia woli zrzeczenia się dalszych roszczeń z tytułu rękojmi. Jako podstawę prawną

zgłoszonego żądania, powodowie wskazali art. 560 § 3 k.c. żądając obniżenia ceny spornego lokalu o kwotę 4.552,39 zł, jednocześnie odwołali się do treści art. 471 k.c.

Nakazem zapłaty z dnia 10 października 2013 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. I Nc 1499/13 Sąd Rejonowy w Elku I Wydział Cywilny uwzględnił żądanie pozwu w całości, orzekając jednocześnie o kosztach procesu.

Od powyższego orzeczenia w przepisany terminie pozwani złożyli sprzeciw, domagając się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia solidarnie od strony powodowej na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Podnieśli przy tym zarzut przedawnienia roszczenia z tytułu rękojmi za wady fizyczne.

W uzasadnieniu strona pozwana przyznała fakt sprzedaży powodom lokalu nr (...) położonego w budynku mieszkalnym przy ul. (...) w E., który został im wydany w dniu 30 października 2008 r. Powołując się na powyższe okoliczności wskazano, że roszczenie uległo przedawnieniu z dniem 31 października 2011 r. Pozwani podnieśli, że powodowie zgłosili usterki pismem z dnia 27 kwietnia 2011 r. Zaprzeczyli oni natomiast, aby uznali odpowiedzialność za wady stolarki okiennej w przedmiotowym lokalu. Zakwestionowali też istnienie szkody, adekwatnego związku przyczynowego oraz wysokości szkody wskazanej w pozwie. Zdaniem pozwanych, podnoszone w pozwie wady nie są efektem niewłaściwego wykonania przez nich zobowiązania, a raczej nieprawidłowego użytkowania przez stronę powodową stolarki okiennej i braku prawidłowej konserwacji.

Pismem z dnia 13 stycznia 2017 r. powodowie rozszerzyli powództwo domagając się ostatecznie zasądzenia solidarnie od pozwanych na ich rzecz kwoty 8.059,45 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lipca 2011 r. oraz wnieśli o zasądzenie solidarnie od pozwanych na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości przewyższającej stawkę minimalną opłat za czynności radców pranych wskazaną właściwymi przepisami tj. w wysokości sześciokrotności tej stawki, albo według innej stawki niż minimalna.

W odpowiedzi na stanowisko powodów, strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia z tytułu rękojmi wynikającej z umowy sprzedaży. Nadto wskazywała na brak podstaw do przyjęcia odpowiedzialności z art. 471 k.c., gdyż sprzedawca zachował należytą staranność przy wyborze okien, dbając o przedłożenie przez ich producenta wszystkich certyfikatów i oświadczeń wymaganych prawem budowlanym. Powołując się na powyższe pozwani podnieśli, że ewentualne niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania wynika z okoliczności, za które oni nie ponoszą odpowiedzialności.

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Elku zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powodów kwotę 7.178,19 zł, w tym: kwotę 4.522,39 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.655,80 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 17 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty (pkt I); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II); zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powodów kwotę 7.820,83 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt III); nakazał pobrać solidarnie od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Elku) kwotę 5.808,25 zł tytułem brakujących wydatków w sprawie (pkt IV); nakazał zwrócić solidarnie powodom kwotę 226,00 zł tytułem nadpłaconej opłaty sądowej uiszczonej pod pozwu (pkt V).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W 2007 roku w E. przy ul. (...) spółka cywilna z siedzibą E. wybudowała, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, budynek mieszkaniowo - usługowy.

Budynek ten realizowany był przez szereg wykonawców, którym sprzedawcy powierzali do wykonania poszczególne zakresy robót budowlanych składające się na wykonawstwo całego budynku. Producentem i podmiotem zajmującym się montażem stolarki okiennej na podstawie umowy nr (...) zawartej dnia 30 listopada 2007 r. było Przedsiębiorstwo

Produkcyjno – Usługowo – Handlowe (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.. Wykonawca udzielił gwarancji na przedmiot umowy na okres 3 lat. W budynku przy ul. (...) w E. w lokalu mieszkalnym nr (...) zastosowano okna i drzwi balkonowe systemu K. z kształtowników nieplastykowanego (...) w kolorze białym. Na etapie wstawiania stolarki okiennej w budynku nr (...) przy ul. (...) inspektor nadzoru oraz kierownik budowy zgłaszali deweloperowi wady w poszczególnych stadiach realizacji inwestycji. Dotyczyły one zacieków na balkonach i ścianach w części usługowej, pęknięć elewacji i posadzek budynku oraz przemarzaniu progów w drzwiach balkonowych w mieszkaniach, a także sposobu montowania stolarki okiennej, co do rozmieszczenia kotew montażowych. Wada polegająca na przemarzaniu progów w drzwiach balkonowych była usuwana przez dewelopera poprzez skucie posadzek na balkonach i wykonaniu nowych warstw izolacyjnych, dociepleniu progów i wykonaniu nowych obróbek blacharskich. Dostrzeżone usterki co do stolarki okiennej inspektor nadzoru oraz kierownik budowy wpisywali do dziennika budowy m. in. o istnieniu szczeliny w drzwiach balkonowych. Na prośbę inspektora i kierownika budowy z uwagi na wątpliwości co do montażu stolarki okiennej wykonawca przedłożył instrukcję oraz niezbędne aprobaty, certyfikaty na montowanie stolarki okiennej i drzwiowej. Wykonawca stolarki okiennej po zgłoszeniu uwag co do sposobu montażu okien zlecił pracownikom dokładanie kotew montażowych i dokonano regulacji, która nie w każdym z okien przyniosła oczekiwane rezultaty. Z uwagi na brak możliwości wyegzekwowania wykonywania poszczególnych etapów inwestycji zgodnie z projektem na żądanie kierownika budowy wykonawcy złożyli stosowne oświadczenia.

Dnia 2 grudnia 2008 r., P. i A. M. (2) małżonkowie M. nabyli w drodze umowy o ustanowienie odrębnej własności i sprzedaży do wspólności majątkowej małżeńskiej, lokal mieszkalny nr (...), w budynku położonym w E., przy ul. (...) wraz z przynależnym pomieszczeniem piwnicą nr (...) oraz udziałem obejmującym (...) części prawa użytkowania wieczystego działki oznaczonej numerem geodezyjnym (...) opisaną w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w Elku V Wydziału Ksiąg Wieczystych Kw nr (...) oraz takim samym udziałem we współwłasności części budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku lokali. Cenę za opisany powyżej lokal mieszkalny w kwocie 159.880 zł brutto nabywcy uiszcili w całości na rzecz sprzedawcy.

Dnia 30 października 2008 roku doszło do przekazania lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) w „stanie surowym” ze stolarką okienną, drzwiową i instalacjami. Posadzki w lokalu były betonowe, a ściany tylko otynkowane gładzią szpachlową. Właściciele nie zgłosili wówczas uwag co do stanu technicznego lokalu. W oświadczeniu sporządzonym po dokonaniu przeglądu gwarancyjnego podpisanym przez małżonków M. dnia 06 maja 2009 r. nie wskazali oni istnienia żadnych usterek w ich lokalu.

Właściciele do mieszkania wprowadzili się dnia 3 kwietnia 2009 r. Istniejącą wadę stolarki okiennej w nabytym lokalu mieszkalnym zauważyli po pierwszym sezonie grzewczym, ale zgłoszenia o usterekach dokonali dopiero w drugim okresie grzewczym tj. 2010 r. Pismem z dnia 27 kwietnia 2010 r. poinformowali sprzedawcę o usterekach stolarki okiennej, wskazując na skraplanie się wody na oknach i ściekanie jej po parapetach, co powodowało ich niszczenie. W okresie zimowym wewnątrz mieszkania na oknach i pod drzwiami balkonowymi gromadził się lód, doprowadzając do zniszczenia drewnianych paneli. W kolejnych pismach właściciele wzywali sprzedawcę do usunięcia powyższych wad w terminie do dnia 30 lipca 2010 r., wskazując, że przeprowadzona regulacja stolarki okiennej nie przyniosła rezultatu. Producent okien wskazywał zaś, że okna są wolne od wad i zostały zamontowane zgodnie ze sztuką budowlaną. Natomiast usterki, na które powołują się właściciele lokalu, spowodowane są nienależytym użytkowaniem okien.

W związku dokonanymi w dniach: 04 lutego 2010 r. i 22 grudnia 2010 r. przeglądami stolarki okiennej przez pracowników producenta występujące w trzech lokalach usterki zgłaszała sprzedawcy także Wspólnota Mieszkaniowa budynku położonego w E. przy ul. (...). Wady dotyczyły: intensywnego rosznienia się szyb, przemarzania dolnej części ramy balkonowej, co powodowało spływanie wody i wypaczanie parkietu, zagrzybienie ramy stolarki okiennej, na podłodze i ścianach przyokiennych. Występująca nieszczelność pomiędzy skrzydłami okien i balkonu a ramą szczególnie odczuwana była przez właścicieli lokali zimą przy niskich temperaturach powietrza. Pojawiały się także trudności z domykaniem okien, zwłaszcza drzwi balkonowych. Producent w pismach wskazywał, jako przyczynę występujących usterek, brak izolacji cieplnej przy progach drzwi balkonowych oraz pod zewnętrzną obróbką blacharską. W dniach 27 i 28 stycznia 2011 r. wykonawca okien dokonał regulacji stolarki okiennej i zamontował dodatkowe dociski. Zarządca z uwagi na upływ okresu gwarancyjnego z dniem 28 października 2011

r. wystąpił z pismem do właścicieli lokali mieszkalnych o zgłaszanie ewentualnych usterek. Otrzymane pisma członków wspólnoty przedstawił sprzedawcy wraz z protokołem z przeglądu technicznego budynku położonego w E. przy ul. (...) przed upływem okresu gwarancji przeprowadzonego dnia 05 września 2011 r. Sporządzony protokół zawierał usterki budynku dotyczące dachu, elewacji obróbki blacharskiej, piwnic, klatek schodowych pomieszczeń wspólnoty, lokali użytkowych. Natomiast pisma właścicieli lokali zawierały wyszczególnienie wad nie tylko dotyczących części wspólnych budynku, ale także i mieszkań. A. M. (2) i P. małżonkowie M. pismem z dnia 19 maja 2011 r. także zgłosili wady występujące w ich lokalu mieszkalnym nr (...) w zakresie nieprawidłowo zamontowanej stolarki okiennej. Wskazali, że do oceny wykonania i zamontowania okien zgodnie ze sztuką budowlaną miał być powołany rzeczoznawca. Nadto zawiadomili o korozji barierki balkonowych, odchodzeniu płytek ceramicznych przypadkowych na pierwszym piętrze klatki schodowej, wyblaknięciu pasów elewacji budynku. M. S. wspólnik spółki cywilnej (...), (...) spółka cywilna w E. poinformował Wspólnotę Mieszkaniową budynku położonego w E. przy ul. (...), że prace naprawcze zostaną podjęte niezwłocznie po wypłaceniu należnego od ubezpieczyciela odszkodowania.

Na początku roku 2013 sprzedawca poinformował kupujących, że zgłoszone przez nich usterki zostały przesłane do producenta okien i dalsza procedura zostanie wdrożona po zajęciu przez niego stanowiska. PPHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. pisemnie poinformowała sprzedawcę, że stolarka okienna jest wolna od wad, jako przyczynę skraplania się wody wskazała niedogrzanie pomieszczeń lokalu, zaś pojawienie się lodu na szybach jest skutkiem zamontowania rolet. Podniosła nadto, że brak konserwacji okien może doprowadzić do uszkodzenia zaczepów i zasównic, co w ostateczności powoduje nieszczelność okien.

Pismem z dnia 23 grudnia 2012 r. małżonkowie M. wezwali sprzedawcę do niezwłocznego usunięcia wad stolarki okiennej nie później niż 30 dni od otrzymania wezwania, polegających na braku dostatecznej szczelności i przemarzaniu zamontowanych w lokalu okien wraz z drzwiami balkonowymi, co powoduje zawilgocenie wewnątrz lokalu, zaś w okresie zimowym występowanie śniegu i lodu wewnątrz na elementach stolarki okiennej oraz przemarzanie parapetów, ścian oraz podłogi w bezpośrednim sąsiedztwie okien i drzwi balkonowych. Woda dostająca się do wewnątrz mieszkania przez nieszczelną stolarkę oraz jej przemarzanie doprowadziła do uszkodzenia paneli podłogowych. Po otrzymaniu pisma M. S. zwrócił się do producenta okien o wskazanie terminu wymiany stolarki okiennej w lokalu mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) lub ostatecznego usunięcia wad. Podniósł także, że dotychczas przeprowadzone prace naprawcze nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. Producent okien nie uznał swojej odpowiedzialności za występujące usterki, wskazując, że zostały one wykonane i zamontowane zgodnie ze sztuką budowlaną. W dalszych pismach właściciele lokalu nr (...) w budynku przy ul. (...) podtrzymali dotychczas prezentowane stanowisko. Wezwanie właścicieli lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) okazało się bezskuteczne. Sprzedawca nie usunął zgłaszanych wad. Zaproponował na piśmie z dnia 27 czerwca 2013 r. zawarcie ugody, jednakże właściciele nie zgodzili się na jej warunki tj. zapłatę kwoty 1.386 zł na zakup i wymianę okna balkonowego i zrzeczenie się dalszych roszczeń za pozostałe okna. W konsekwencji nie doszło do przekazania przez sprzedawcę właścicielom kwoty 1.386 zł. Na zlecenie właścicieli Przedsiębiorstwo (...) w R. sporządziło dnia 19 sierpnia 2013 r. kosztorys demontażu starych okien i montażu nowej stolarki okiennej na kwotę 4.522,39 zł.

Stolarka okienna w lokalu mieszkalnym nr (...), położonym w E., przy ul. (...) została zamontowana do konstrukcji budynku za pomocą metalowych kotew. Montaż pionowych stojaków ościeżnic okien i drzwi balkonowych przeprowadzono za pomocą kotew z zachowaniem odpowiedniej ich ilości oraz odstępów, natomiast elementy poziome ościeżnic (górne i dolne) za pomocą dwóch kotew, nie zachowując odpowiedniej odległości i ilości. Odstęp kotwy od naroża ościeża wynosił około 400-500 mm, zaś według zasad prawidłowego montażu powinien wynosić 150 mm. Okno dwuskrzydłowe usytuowane w sypialni spełnia wymagania co do jego szczelności w zakresie infiltracji powietrza. Natomiast swojej funkcji nie spełnia szczelina montażowa, która jest nieszczelna. Największa nieszczelność występuje na połączeniu ościeżnicy z listwą podparapetową. Zastosowana listwa nie spełnia szczelności na połączeniu z oknem. Okna pozbawione są funkcji mikrowentylacji w tym zakresie zostały one wykonane niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Okna balkonowe mają najwięcej wad. Bezpośrednią przyczyną nieszczelności jest wadliwe wykonanie montażu okno-parapet. Nadto przy montażu nie zachowano prawidłowego zachodzenia skrzydeł względem ościeżnic. Brak szczelności pomiędzy skrzydłem a ościeżnicą spowodowany jest

niedostatecznym przyleganiem uszczelek. Do produkcji okien zastosowano nieodpowiednią stal, niezgodną z dokumentacją systemową oraz aprobatą techniczną.

Koszt usunięcia wskazanych wad stolarki okiennej, drzwi balkonowych oraz uszkodzeń w lokalu mieszkalnym nr (...) w budynku przy ul. (...) wynosi 7.178,19 zł. Uwzględnione w powyższej kwocie prace miałyby polegać na: demontażu okien i drzwi balkonowych, montażu nowej stolarki okiennej, uzupełnieniu ubytków ościeży okiennych, wymianie paneli podłogowych w salonie na powierzchni 22 m⁽²⁾.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższa konstatacja została jednak poprzedzona przez Sąd Rejonowy stwierdzeniem, że strona pozwana skutecznie podniosła zarzut wygaśnięcia roszczeń z tytułu rękojmi. Prawo do dochodzenia roszczeń z tytułu rękojmi za wadę rzeczy sprzedanej w świetle art. 568 § 1, § 2, § 3 k.c. powodowie utracili po upływie 3 lat, licząc od dnia 30 października 2008 r. Natomiast roszczenie co do wad zgłosili dnia 17 września 2013 r.

Wobec wygaśnięcia roszczenia z tytułu rękojmi Sąd Rejonowy zobligowany był też do oceny roszczenia z tytułu odszkodowania zgłoszonego przez powodów w świetle art. 471 k.c. Sąd ten zwrócił uwagę, że utrata uprawnień z rękojmi na skutek upływu terminu wynikającego z art. 568 § 1 k.c. nie powoduje utraty roszczeń odszkodowawczych na ogólnych zasadach odpowiedzialności dłużnika za nienależyte wykonanie zobowiązania. Konieczne jest jednak w takiej sytuacji wykazanie przez powodów ogólnych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej (art. 471 k.c.), tj. niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania), fakt poniesienia szkody, związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą. Ciężar zaś dowodu istnienia związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zdarzeniem wywołującym szkodę spoczywa na poszkodowanym, zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 k.c. Pozwani zaś mogą bronić się, wykazując stosowymi dowodami, że nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które nie ponoszą odpowiedzialności. Artykuł 471 k.c. wprowadza bowiem zasadę domniemania winy, tym samym brak podjęcia próby jego obalenia musi przesądzać o odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych.

Celem ustalenia, czy w lokalu mieszkalnym zakupionym przez powodów występuje szkoda w postaci wadliwej stolarki okiennej Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii pisemnych (podstawowej i uzupełniających) biegłego sądowego z zakresu budownictwa L. O., a następnie opinii biegłego sądowego A. M. (3).

Biegły sądowy A. M. (3) w opinii podstawowej, po wykonaniu pomiarów specjalistycznym sprzętem, stwierdził, że okna i drzwi balkonowe zamontowane przez producenta PPHU (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością zostały wyprodukowane niezgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumentacji technicznej producenta profili oraz aprobatą techniczną, a nadto nie zamontowano ich zgodnie ze sztuką budowlaną na rok 2007/2008. Specjalista wyszczególnił wady zamontowanej stolarki okiennej w lokalu powodów tj. niewłaściwy dobór okuć, za duży rozstaw punktów regulujących, nieprawidłowe zachodzenie skrzydeł względem ościeżnicy, a także niedostateczne przyleganie uszczelek. Ujawnione usterki powodują brak szczelności okna pomiędzy skrzydłem a ościeżnicą. Przyczyną powstawania lodu na skrzydłach oraz w ich okolicach jest nieszczelność między dolną częścią ościeżnicy a profilem podparapetowym. Biegły opisał w jaki sposób dochodzi do powstawania zjawiska mostka termicznego. Zdaniem opiniującego na pozwanych spoczywa odpowiedzialność niezawiadomienia producenta okien o zastosowaniu w budynku wentylacji grawitacyjnej, gdyż okna wtedy winne mieć szczeliny infiltracyjne. Natomiast sporne okna szczelin tych nie posiadały. Stwierdzone wady, zdaniem biegłego, nie są usuwalne i konieczne jest wyprodukowanie nowych okien przy zastosowaniu właściwych komponentów, zgodnie z norami oraz dokonania montażu, uwzględniając sztukę budowlaną lub instrukcje.

Ustosunkowując się do zgłoszonych zarzutów biegły sądowy A. M. (3) w opinii uzupełniającej pisemnej dokładnie opisał przebieg czynności przeprowadzonych w trakcie oględzin stolarki okiennej za pomocą specjalistycznego sprzętu. Biegły w sposób wyczerpujący i logiczny odniósł się do poszczególnych zarzutów pozwanego. Opiniujący

wskazał jako bezpośrednią przyczynę nieszczelności okien wadliwie wykonany montaż (połączenia okna z parapetem). Naprawa mostka termicznego nie zlikwiduje wszystkich usterek, bowiem okna zostały wyprodukowane niezgodnie z Aprobata Techniczną.

Sąd Rejonowy podzielił opinie w/w biegłego A. M. (3), albowiem zostały one przygotowane przez osobę dysponującą odpowiednią wiedzą fachową, w sposób rzetelny, jasny i komplety, a wyprowadzone przez biegłego wnioski zostały przez niego w sposób dostateczny umotywowane. Nadto opinia biegłego A. M. (3) jest zbieżna z opinią biegłej L. O., a wnioski końcowe nie wykluczają się wzajemnie. Odnosząc się do zarzutu dokonania przez biegłego sądowego oględzin spornego lokalu wyłącznie przy udziale strony powodowej, a następnie na tej podstawie wydania opinii, Sąd Rejonowy zaznaczył, że pozwany zapoznał się z tą opinią. Zgłaszał do niej zastrzeżenia. Nadto biegły sądowy podkreślił, że obecność pozwanego nic by nie wniosła do wykonanych pomiarów. Opiniujący dokonywał pomiarów stolarki okiennej w lokalu powodów przy pomocy specjalistycznego urządzenia wypożyczonego z (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która jest notyfikowanym europejskim laboratorium w zakresie badań okien i drzwi, na wyniki których stanowisko stron procesu nie miało wpływu. Ponadto biegły dołączył dokumentację fotograficzną z wykonywania czynności.

W ocenie Sądu Rejonowego, opinie pisemne (podstawowa i uzupełniająca) biegłego sądowego A. M. (3) są miarodajnym dowodem w sprawie i posiłkując się nimi ustalił, że stolarka okienna zamontowana w lokalu mieszkalnym powodów posiada wady produkcyjne i montażowe, które utrudniają korzystanie przez powodów z lokalu mieszkania w sposób niezakłócony. Zdaniem Sądu Rejonowego, oddanie lokalu mieszkalnego, w którym okna posiadają usterki, nie spełnia wymogu wydania przedmiotu umowy sprzedaży z dnia 02 grudnia 2008 r. wolnej od wad, gdyż występujące usterki powodują, że w zetknięciu z występującymi typowymi warunkami pogodowymi dochodzi do niszczenia ścian, podłóg, a także i samej stolarki okiennej w stopniu wielokrotnie przekraczającym zwykłe zużycie. Twierdzenia pozwanego, iż stolarka okienna posiada wymagane prawem atesty i certyfikaty, są w świetle treści opinii oczywiście bezpodstawne. Opinia wykazała, że okna zostały wykonane i zamontowane z naruszeniem zasady sztuki budowlanej i norm technicznych. Dodatkowo Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że zeznania świadków: A. J., M. M. (2), I. S. obrazują występowanie wad w zakresie wykonania i montażu stolarki okiennej.

Zdaniem Sądu Rejonowego, nie został również zaoferowany materiał dowodowy pozwalający na zastosowanie art. 362 k.c. W tym kontekście Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że w art. 471 k.c. ustawodawca wprowadził domniemanie winy dłużnika za nienależyte wykonanie zobowiązania. Pozwany zatem chcąc zwolnić się z odpowiedzialności za nieprawidłowy stan budynku winien był naprowadzić dowody świadczące o tym, że źródłem wad są okoliczności, za które nie odpowiada. Odpowiedzialność profesjonalisty natomiast z tytułu odszkodowania ma charakter absolutny (art. 355 § 2 k.c.), jest oparta na zasadzie ryzyka, a zatem obciąża ona sprzedawcę niezależnie od tego, czy to on spowodował wadliwość i czy ponosi w tym zakresie jakąkolwiek winę.

Mając na względzie powyższe zasady Sąd Rejonowy wskazał, że strona pozwana w toku procesu nie przedstawiła wystarczających dowodów dla obalenia domniemania, iż szkoda powstała z przyczyn od niej niezależnych. Pozwany jako profesjonalista w branży budowlanej, wnosząc budynek i zamawiając stolarkę okienną, powinien poinformować producenta okien o zastosowaniu w bloku wentylacji grawitacyjnej. Okoliczność zatem, że stolarka okienna została wyprodukowana przez podmiot posługujący się odpowiednimi certyfikatami i normami nie może zwalniać pozwanego z odpowiedzialności za wadliwe wykonanie i montaż okien. Gdyby producent nie posiadał odpowiednich atestów na swoje wyroby okienne nie byłyby one dopuszczone do obrotu. Bez znaczenia są posiadane przez pozwanego certyfikaty, skoro zasadniczą przyczyną problemów ze stolarką nie był ich brak, lecz niezgodny ze sztuką budowlaną montaż oraz wyprodukowanie okien niezgodnie z Aprobata Techniczną. Według Sądu Rejonowego, okolicznością eskulpującą pozwanych nie jest podpisanie przez powodów Protokołu odbioru lokalu mieszkalnego z dnia 30 października 2008 r. oraz oświadczenia dnia 06 maja 2009 r. o braku usterek w lokalu, gdyż powodowie nie posiadali wiedzy specjalistycznej z zakresu budownictwa, która pozwoliłaby im na rzetelną ocenę jakości wykonanych prac, a także wady stolarki okiennej ujawniły się dopiero w sezonie grzewczym. Zgodnie bowiem z art. 472 k.c. pozwani obowiązani

byli do zachowania należytej staranności przy wykonywaniu umowy, ocenianej przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności, a zatem według zaostrzonych kryteriów (art. 355 § 2 k.c.).

W tych warunkach Sąd Rejonowy przyjął, że nienależyte wykonanie przez pozwanych zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży z dnia 2 grudnia 2008 r. doprowadziło do powstania szkody w majątku powodów. Wykazali oni także związek przyczynowy pomiędzy szkodą a wadliwie wstawioną stolarką okienną przejawiający się utrudnioną możliwością korzystania przez powodów z lokalu mieszkalnego, z uwagi na niewłaściwe funkcjonowanie okien.

Ustalając wysokość szkody doznanej przez powodów na skutek nabycia lokalu, w którym zamontowano wadliwie stolarkę okienną, niespełniającą norm wymaganych atestami, Sąd Rejonowy posłużył się opinią biegłego sądowego M. Z., który ustalił, że wysokość kosztów likwidacji szkody, obejmującej wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz montaż nowych okien, uzupełnienie ubytków ościeży okiennych, a ponadto malowanie jednej ściany salonu z aneksem kuchennym o powierzchni 14,99 m², na której uszkodzona została powłoka malarska, wymianie deski barlineckiej w sypialni na powierzchni 10,99 m² wyniósł łącznie 7.178,19 zł, która to kwota odpowiada kosztowi prac koniecznych do tego, by doprowadzić lokal mieszkalny do stanu zgodnego z projektem, zasadami sztuki budowlanej i przepisami prawa. Natomiast usunięcie mostka termicznego, biegły ten oszacował na kwotę 871,26 zł.

Uwzględniając powyższe Sąd Rejonowy stwierdził, że powodowie udowodnili fakt nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanych, wysokość szkody oraz istnienie normalnego związku przyczynowego między naruszeniem przez pozwanych więzi zobowiązaniowej a szkodą. Z powyższych względów Sąd ten uznał, że powodowie wykazali, że na skutek wad przedmiotu sprzedaży ponieśli szkodę w wysokości 7.178,19 zł, co uzasadniało zasądzenie tej kwoty solidarnie od pozwanych na rzecz powodów.

O kosztach procesu za pierwszą instancję Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Na wysokość tych kosztów składa się: opłata od pozwu 227 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 1.200 zł, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa, koszty opinii biegłego pokryte z zaliczki wpłaconej przez powodów 6.376,83 zł.

O brakującej części wynagrodzenia biegłego Sąd Rejonowy orzekł na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazując pobrać od strony pozwanej wydatki wyłożone tymczasowo przez Skarb Państwa w wysokości 5.808,25 zł, przy założeniu zasady odpowiedzialności za wynik sprawy.

Natomiast o nadpłaconej opłacie sądowej od pozwu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pozwani, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na:

a) błędnej wykładni art. 471 k.c. w zw. z art. 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (o treści obowiązującej w chwili sprzedaży mieszkania powodom) poprzez przyjęcie, że pozwani ponoszą odpowiedzialność odszkodowawczą wobec powodów za wady stolarki okiennej mimo, iż stolarka okienna została wprowadzona do obrotu przez podmiot trzeci (producenta) z naruszeniem przepisów ustawy o wyrobach budowlanych tj. została wyprodukowana niezgodnie z Aprobata Techniczną, co z kolei z uwagi na specyfikę tej wady (użycie stali cieńszej o 0,5 mm wewnątrz ramy okna i ościeżnicy) nie było możliwe do wykrycia przez pozwanych w chwili dostawy i montażu towaru przez producenta,

b) naruszenie art. 471 k.c. i jego błędną wykładnię polegające na przyjęciu, że pozwani ponoszą odpowiedzialność za szkodę obejmującą wymianę wszystkich okien mimo braku istnienia adekwatnego związku przyczynowego między

szkodą (w takim zakresie) a wykonaniem lub niewykonaniem zobowiązania przez pozwanych w zakresie wymaganym kryteriami należytej staranności,

c) naruszenie art. 355 § 2 k.c. poprzez błędne przyjęcie, w okolicznościach sprawy pozwani nie dochowali należytej staranności właściwej dla przedsiębiorców (przy jednoczesnym niewskazaniu przez sąd jakie czynności przyjęte dla danych sytuacji powinni byli przeprowadzić) oraz niewskazanie jakiego minimalnego wzorca zachowania przyjętego w danych stosunkach, pozwani zaniedbali, a które pozwoliłoby na należyte wykonanie zobowiązania. Pominięcie, że nie można pozwany przypisać naruszenia zasad należytej staranności w sytuacji, w której wykrycie wad produkcyjnych wymagało przeprowadzenia specjalistycznych badań stolarki okiennej, a cena zakupu stolarki nie odbiegała od ceny rynkowej, zaś producent okien dostarczył pozwany komplet certyfikatów i aprobat i zapewnił pisemnie, że stolarka okienna została wykonana zgodnie z przepisami budowlanymi i normami,

2) naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie:

a) art. 237 k.p.c., art. 241 k.p.c. i 284 k.p.c. poprzez niezawiadomienie strony pozwanej o terminie oględzin wyznaczonych przez biegłego A. M. (3) i niepowtórzenie czynności oględzin mimo wniosków pozwanych. Naruszenie to ograniczyło pozwany możliwość obrony ich praw przed sądem, tym bardziej, że sąd oparł swoje ustalenia w całości na opinii biegłego A. M. (3), która została sporządzona w oparciu o czynności procesowe (o oględziny połączone z badaniami i eksperyment procesowy) przeprowadzone bez zawiadomienia strony pozwanej,

b) naruszenie art. 177 § 1 ust 3 k.p.c. poprzez nie zawieszenie postępowania z urzędu, mimo iż rozstrzygnięcie sprawy było uzależnione od decyzji organu administracji publicznej,

c) art. 299 k.p.c. oraz art. 245 i 247 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z zeznań stron przeciwko podstawie dokumentu i niemające oparcia w przepisach prawa procesowego nadanie oświadczeniom powoda mocy dowodu z zeznań strony, obalającego okoliczności stwierdzone dokumentem prywatnym (złożonym przez samych powodów), z którego jednoznacznie wynika, że pokwitowali oni otrzymanie od pozwanych kwotę 1.386 zł na zakup i wymianę drzwi balkonowych,

d) art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz zastąpienie jej dowolną i wybiórczą, jednostronną oceną dowodów poprzez:

- przyjęcie, że pozwani powinni zorientować się, że wyprodukowana i dostarczona stolarka okienna ma takie wady fabryczne, które powodują konieczność jej wymiany na nową, a tym samym, że nie dochowali należytej staranności przy wyborze stolarki okiennej i jej producenta oraz że mogli wykryć wady fabryczne stolarki okiennej w chwili jej zakupu, co doprowadziło do pominięcia, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania przez pozwanych wynika z okoliczności za które nie ponoszą odpowiedzialności,
- brak rozróżnienia przez sąd, wbrew zebranemu materiałowi wad o charakterze montażowym oraz wad o charakterze produkcyjnym (tkwiących w samym wyrobie budowlanym) stolarki okiennej, co miało istotny wpływ na ustalenia sposobu usunięcia szkody, wysokości szkody oraz podmiotu odpowiedzialnego za szkodę,
- pominięcie, że zgodnie z umową pozwanego z PPHU (...) sp. z o.o. producent okien odpowiadał zarówno za produkcję okien oraz ich montaż,
- uznanie że dostarczenie przez producenta i monterę stolarki okiennej kompletu certyfikatów, deklaracji i atestów oraz oświadczeń potwierdzających wykonanie wyrobu budowlanego zgodnie z Aprobata Techniczną, sztuką budowlaną i normami budowlanymi nie jest wystarczającą i przyjętą dla danych stosunków normą postępowania właściwą dla dochowania należytej staranności,
- wybiórcze i bezpodstawne przyjęcie, że z wpisów w dzienniku budowy i zeznań świadków wynika, iż montaż stolarki okiennej nie przebiegał prawidłowo, pominięcie, że te usterki montażowe zostały usunięte na etapie budowy oraz przyjęcie na tej podstawie, że pozwani mieli lub przy zachowaniu należytej staranności

mogli mieć wiedzę o wadach konstrukcyjnych stolarki okiennej uzasadniających ich wymianę w mieszkaniu powodów, a polegającej na jej wyprodukowaniu niezgodnie z Aprobata Techniczną już na etapie budowy bloku wielomieszkaniowego. Mimo, iż z wpisów w dzienniku budowy i zeznań świadków takiego wniosku wyprowadzić nie sposób,

- pominięcie dowodu z pokwitowania złożonego przez powodów, z którego wynika, że przyjęli odn pozwanych kwotę 1.386 zł na wymianę stolarki okiennej (pokwitowanie z dnia 27.06.2013 r.) i bezpodstawne przyjęcie, że do przekazania pieniędzy nie doszło, mimo że nie przedstawiono na tą okoliczność żadnych dowodów, a jedynie oświadczenie powoda na rozprawach w dniach: 08.02.2017 r. i 24.08.2016 r.,

e) naruszenie i niezastosowanie art. 100 k.p.c. poprzez niezastosowanie stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu mimo, iż powództwo zostało uwzględnione jedynie w części (tj. 89%), zaś oddalone do kwoty stanowiącej 19,5 % pierwotnie dochodzonego roszczenia nie może zatem spełniać określonego praktyce orzeczniczej kryterium „nieznacznej części żądania”,

3) sprzeczność ustaleń sądu z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie mający istotny wpływ na rozstrzygnięcie polegający na:

a) wybiórczą i jednostronną ocenę dowodów, sprzeczną z zebrany materiał dowodowy poprzez nieuwzględnienie kwoty 1.386 zł, którą pozwani zapłacili powodom na wymianę i montaż drzwi balkonowych, zaś powodowie odbiór pieniędzy pokwitowali na piśmie,

b) wybiórcze i jednostronną ocenę materiału dowodowego poprzez pominięcie, że pozwani nie mogli się zorientować, że dostarczony im przez producenta produkt stolarki okiennej jest wadliwy oraz pominięcie, że zachowali należyta staranność przy wyborze, zamówieniu i odbiorze towaru,

c) wybiórczą i jednostronną ocenę opinii biegłej L. O. poprzez danie wiary treści tej opinii mimo, że biegła nie dysponowała w trakcie oględzin żadnymi specjalistycznymi urządzeniami pomiarowymi, zaś w opinii pisemnej posługiwała się schematami stolarki okiennej innych producentów i innych systemów niż okna zamontowane u powodów. Danie wiary opinii biegłemu M. mimo, iż nie udokumentował fotograficznie wszystkich czynności (w tym najistotniejszych, jakimi było nadanie grubości stali wewnątrz stolarki okiennej oraz że nie przedstawił żadnej dokumentacji potwierdzającej dokonanie wzorcowania (świadczeń wzorcowania) użytych urządzeń, co przy braku zawiadomienia strony pozwanej o terminie badań podważa wiarygodność wyników,

d) pominięcie i nieuznanie za ustaloną okoliczność (wynikającą z treści opinii biegłego M.), że stolarka okienna w mieszkaniu powodów ma wadę produkcyjną, że została wykonana niezgodnie z aprobatą techniczną i co z kolei oznacza, że została ona wprowadzona do obrotu przez jej producenta niezgodnie z przepisami ustawy o wyrobach budowlanych czego z kolei pozwani nie mogli ustalić zachowując zasady należytej staranności,

e) pominięcie i nieuznanie za ustaloną okoliczność, że wady produkcyjne (fabryczne) stolarki są nieusuwalne i tylko z tego powodu konieczna jest wymiana całej stolarki z uwagi na swój charakter nie były możliwe do zidentyfikowania przez pozwanych z zachowaniem należytej staranności,

f) pominięcie i nieuznanie za ustaloną okoliczność, że producent stolarki okiennej wbrew wymogom określonym w art. 4 i nast. ustawy o wyrobach budowlanych wprowadził produkt budowlany do obrotu mimo, iż nie spełniała ona wymogów Aprobaty Technicznej, normy budowlanej oraz, że producent stolarki wprowadzając ją do obrotu przedłożył powodom nieprawdziwą deklarację zgodności oraz certyfikaty zgodności i używał znaku budowlanego naruszając art. 8 i nast. ustawy o wyrobach budowlanych,

g) pominięcie i nieuznanie za udowodnioną okoliczność, że producent stolarki okiennej wprowadził pozwanych w błąd deklarując pisemnie, że wyprodukowana przez niego stolarka okienna spełnia normy budowlane i Aprobaty Technicznej,

h) przyjęciu wbrew treści opinii biegłego, że pozwani ponoszą odpowiedzialność za wady fabryczne stolarki okiennej i niemożliwe do wykrycia w chwili sprzedaży i montażu, a polegające na wyprodukowaniu stolarki okiennej niezgodnie z Aprobata Techniczną, a co za tym idzie przyjęcie, że pozwani ponoszą odpowiedzialność za wady produktu budowlanego, mimo iż nie mieli możliwości wykrycia ustalonej wady produkcyjnej przy zachowaniu należytej staranności,

i) wybiórcze przyjęcie ustaleń biegłego M. i bezpodstawne pominięcie tych wniosków, które wskazywały, że wszystkie okna i drzwi balkonowe w mieszkaniu powodów powinny zostać wymienione tylko z tej przyczyny, że zostały wyprodukowane niezgodnie z Aprobata Techniczną, co z kolei możliwe było do ustalenia dopiero po przeprowadzeniu specjalistycznych badań,

j) przyjęcie, że na etapie realizacji inwestycji zgłaszane były wady fabryczne stolarki okiennej w mieszkaniach powodów, mimo iż z wpisów w dzienniku budowy oraz zeznań świadków nie wynika, aby wpisy w dzienniku budowy dotyczyły stolarki okiennej w mieszkaniu powodów, zaś jedyne wpisy w dzienniku budowy dotyczące stolarki okiennej z 31.07.2008 r., 19.08.2008 r. i 19.08.2008 r. dotyczą wyłącznie wad montażowych witryn części usługowej oraz regulacji drzwi balkonowych, zaś z zeznań kierownika budowy M. M. (2) wynika, że do chwili zakończenia inwestycji regulacje okien zostały wykonane prawidłowo,

k) wybiórcze przyjęcie wniosków z opinii biegłego M. poprzez pominięcie, że stwierdzone wady w zakresie infiltracji okien oraz poprawienie szczelności między ramą okna a parapetem są możliwe do usunięcia bez konieczności wymiany wszystkich okien i drzwi balkonowych.

W oparciu o powyższe zarzuty, skarżący wnieśli o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Ełku z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach dotychczasowego postępowania, względnie o zmianę wyroku Sądu I instancji i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację, powodowie wnieśli o jej oddalenie oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy nie popełnił zarzuczanych w apelacji uchybień przy ustalaniu podstawy faktycznej, które mogłyby uzasadniać ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji Sąd odwoławczy ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji uznaje je za własne, aprobując jednocześnie dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że skarżący w żaden sposób nie podważyli poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych. Wprawdzie w wywiedzionym przez siebie środku odwoławczym sformułowali zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., co sugerowałyby, że zmierzał on także do podważenia podstawy faktycznej wyroku, tym niemniej apelacja nie dostarcza żadnych argumentów, iż ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy była błędna. Tymczasem w orzecznictwie sądowym ugruntowane jest stanowisko, że zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wskazania, które zasady oceny dowodów zostały naruszone i w jaki sposób oraz jaki miało to wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Jedynie wykazanie istotnych błędów logicznego rozumowania, sprzeczności z doświadczeniem życiowym lub pominięcia dowodów prowadzących do odmiennych wniosków może doprowadzić do oceny naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2005 r., sygn. akt IV CK 86/05, Lex nr 187100). Przy czym za niewystarczające dla odniesienia oczekiwanego skutku uznać należy oparcie zarzutów apelacji na własnym przekonaniu strony o innej, niż przyjął sąd wadze, doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., sygn. akt II CKN 4/98). Ocena mocy i wiarygodności dowodów może być bowiem skutecznie podważona w postępowaniu odwoławczym tylko wówczas, gdy wykaże się, że zawiera ona błędy logiczne, wewnętrzne sprzeczności, jest niepełna, itp. (por. wyrok Sądu

Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 31 sierpnia 2005 r., sygn. akt I ACa 456/05, Lex nr 177026). Sąd Okręgowy uchybił takich w dokonanej przez Sąd Rejonowy ocenie dowodów się jednak nie dopatrył.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów apelacyjnych jakoby udział pozwanych w oględzinach i badaniach dokonanych przez biegłego sądowego A. M. (3) w dniu 27 stycznia 2016 r. był konieczny. Skarżący podnieśli, iż ich nieobecność w tych czynnościach narusza ich podstawowe prawa procesowe utrudniając możliwość ustosunkowywania się do skomplikowanych pomiarów i badań. Zdaniem pozwanych, w ten sposób uniemożliwiono im także składanie oświadczeń i zadawanie pytań w trakcie oględzin, a z tego prawa skorzystali wyłącznie powodowie. Jednocześnie pozwani zarzucili, że biegły nie udokumentował też fotograficznie kluczowych dla sprawy badań, jakim były badania grubości kształtowników wzmacniających profile (...) skrzydeł i słupków oraz brak jest potwierdzenia na to, że badanie to zostało wykonane w stosunku do wszystkich okien.

Ustosunkowując się do powyższych zarzutów wskazać należy, że zgodnie z art. 284 k.p.c. sąd może zarządzić okazanie biegłemu akt sprawy i przedmiotu oględzin oraz zarządzić, aby biegły brał udział w postępowaniu dowodowym. Przepis ten określa sposoby udzielenia biegłemu pomocy przez sąd orzekający celem prawidłowego sporządzenia opinii. Celem tym jest nie tylko umożliwienie mu dokonywania własnych spostrzeżeń oraz zwrócenie przez niego uwagi na te okoliczności, których wyjaśnienie jest potrzebne do przygotowania opinii, lecz także udzielenie pomocy sądowi w należyтым poznaniu i wyjaśnieniu okoliczności sprawy. Te dwie, pozostające ze sobą w ścisłym związku, funkcje udziału biegłego w postępowaniu dowodowym zostały ujęte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 1978 r. w sprawie I CR 177/78 (OSPİKA 1979, Nr 5, poz. 83), w którym sformułowano tezę, że sąd może zasięgnąć opinii występującego już w sprawie biegłego, czy i w jakim zakresie należałoby uzupełnić postępowanie dowodowe, aby zebrany w sprawie materiał i ustalenia faktyczne stanowiły wystarczającą podstawę do wydania opinii prawidłowej i wolnej od niepewności związanej z niejasnym stanem faktycznym, do którego opinia ma się odnosić. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 1984 r. w sprawie II CR 197/84 (OSNCP 1985, Nr 2–3, poz. 37), zawierającym stwierdzenie, że dokonanie i udokumentowanie potrzebnych spostrzeżeń w toku oględzin z udziałem biegłego może być uzasadnione wówczas, gdy obejrzenie przedmiotu sporu może pozwolić na stwierdzenie także przez sąd istotnych dla sprawy faktów. W przeciwnym razie sąd powinien powierzyć biegłemu zadanie poczynienia spostrzeżeń faktycznych, jako przesłanki jego opinii.

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie nakazują biegłemu zawiadomienia stron o dniu i godzinie, w którym biegły przystąpi do badania przedmiotu ekspertyzy i opracowywania swej opinii (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 1936 r., C. III. 1136/35, Wiad. Prawn. 1938, Nr 1, poz. 62). Przepisy kodeksu postępowania cywilnego normujące zasięganie opinii biegłego nie wymagają też obecności strony przy wstępnym opracowaniu opinii przez biegłego. Takie czynności biegłego, jak przeglądanie akt, dokumentów, zaznajamianie się z przedmiotem oględzin, dokonywane w fazie przygotowania opinii poza posiedzeniem sądowym, nie wchodzi w zakres postępowania dowodowego. Dlatego obecność stron przy wstępnym opracowaniu opinii przez biegłego nie jest wymagana, chyba że jego czynności są połączone z dokonywaniem przez sąd oględzin materiału poddanego badaniu biegłego. Opinia złożona przez biegłego staje się dowodem w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego dopiero na posiedzeniu sądu (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 października 1962 r., 2 CR 818/61, NP 1965, Nr 2, s. 188). Z powyższego wynika, że obecność stron postępowania na oględzinach może być uzasadniona tylko wówczas, gdy udział ich może przyczynić się na przykład do prawidłowego sprecyzowania przedmiotu opinii, udzielenia informacji czy wyjaśnień, przedstawienia dokumentów, itp. Nie ma natomiast znaczenia w takich sytuacjach, gdy poczynienie ustaleń lub przeprowadzenie badania wymaga wiadomości specjalnych i stanowi jedynie przesłankę przygotowania opinii biegłego, na którą nie mogą mieć wpływu wskazania czy twierdzenia faktyczne samych stron.

Zdaniem Sądu Okręgowego, obecność pozwanych w czynnościach biegłego sądowego A. M. (3) w dniu 27 stycznia 2016 r. nie była konieczna. Podkreślić należy, że opinia biegłego zawiera wszystkie niezbędne elementy pozwalające na jej weryfikację, a w szczególności wskazano w niej metodologię badań i pomiarów oraz sporządzono dokumentację fotograficzną badanych elementów stolarki okiennej. Ponadto biegły dokonał pomiarów stolarki okiennej w lokalu powodów przy pomocy specjalistycznego urządzenia. Zgłoszone zaś przez pozwanych zastrzeżenia do opinii nie były na tyle trafne, aby mogły podważyć wyniki badań biegłego. Nie jest też prawdą, aby badania biegłego obejmowały

wszystkie okna. Opinia jednoznacznie określa, że powodowie do oględzin zgłosili dwa okna dwuskrzydłowe usytuowane w salonie z aneksem kuchennym oraz jedne drzwi balkonowe w pomieszczeniu sypialnym.

Nie znajdują też uzasadnienia wywody apelacji jakoby opinia biegłego A. M. (3) posiadała błędy logiczne i zostały z niej wyprowadzone nieprawidłowe wnioski. Zauważyć należy, że opinia biegłego podlega, jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz od innych dowodów odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu. Nie są miarodajne dla oceny tego dowodu niekonkurencyjne z nim oceny stron co do faktów będących przedmiotem opinii.

Do wskazanych kryteriów oceny dowodu z opinii biegłego nie nawiązali skarżący poprzestając na przedstawieniu własnej krytycznej oceny. Skarżący całkowicie pominieli, że biegły jednoznacznie stwierdził na podstawie oględzin, że stolarka okienna posiada wady konstrukcyjne i montażowe, które są nienaprawialne.

W ocenie Sądu Okręgowego, prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że opinia wydana przez biegłego sądowego A. M. (3) spełnia stawiane jej wymogi, odzwierciedla staranność i wnikliwość biegłego w badaniu zleconego zagadnienia, odpowiada w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały na postawione pytania w zakresie nabytej wiedzy specjalistycznej, a przytoczona na jej uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca.

Wobec tego apelacja nie powołuje żadnych okoliczności, które skutecznie podważyłyby prawidłowość stanowiska Sądu I instancji, że pozwani nie ponoszą odpowiedzialność za wady produktu.

Brak jest też podstaw do przyjęcia, aby powodowie pokwitowali otrzymanie od pozwanych kwotę 1.386 zł na zakup i wymianę drzwi balkonowych. Wprawdzie w aktach niniejszej sprawy znajduje się kopia dokumentu, z którego wynika powyższy fakt, niemniej jednak należy zauważyć, że dokument ten, po złożeniu na nim przez powoda podpisu i zastrzeżenia, że kwota 1.386 zł dotyczy okna balkonowego, został zniszczony przez pozwanego M. S., a pieniądze zostały przez niego zabrane. Okoliczności te przytoczył powód P. M. na rozprawie w dniu 24 sierpnia 2016 r., co do których nie zostały zgłoszone przez pełnomocnika pozwanych żadne zastrzeżenia, obecnego na tej rozprawie. W tych warunkach nie budzi wątpliwości, że Sąd Rejonowy słusznie uznał, że zastosowanie znalazł przepis art. 230 k.p.c., w świetle którego, sąd może uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia strony drugiej tylko w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem wszystkich okoliczności sprawy (por. wyrok SN z dnia 27 maja 1971 r., II CR 122/71, uzasadnienie wyroku SN z dnia 18 czerwca 2004 r., II CK 293/03, uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 października 2005 r., V CK 260/05). Zdaniem Sądu Okręgowego, materiał dowodowy nie pozwala przyjąć, aby twierdzenia powoda co do niezapłacenia kwoty 1.386 zł przez pozwanych były niewiarygodne.

W ocenie Sądu Okręgowego, jako niezasadny należało ocenić zarzut naruszenia art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. zauważyć należy, że zawieszenie postępowania na podstawie tego przepisu jest celowe wtedy, gdy przedmiot prejudycjalnego postępowania stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu cywilnym. Decyzja administracyjna ma w sprawie cywilnej znaczenie prejudycjalne, jeśli sąd z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej - nie może samodzielnie w sposób wiążący rozstrzygnąć kwestii należących do drogi administracyjnej, co uzasadnia oczekiwanie na wydanie decyzji we właściwym postępowaniu. Tymczasem skarżący nie wykazali, aby wynik postępowania administracyjnego toczącego się przed (...) Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru B. w B. mógł istotnie wpłynąć na wynik przedmiotowej sprawy.

Odnosząc się do kwestii materialnoprawnej podstawy odpowiedzialności pozwanych, to - w ocenie Sądu Okręgowego - Sąd Rejonowy słusznie uznał, iż mieści się ona w zakresie normy art. 471 k.c. Uzupełniając wywód Sądu Rejonowego, dodać należy, że odpowiedzialność dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania podlega w systemie prawa polskiego osobnemu reżimowi, który przyjęto nazywać reżimem odpowiedzialności ex contractu. Głównym obowiązkiem dłużnika wobec wierzyciela jest zawsze obowiązek spełnienia świadczenia. Dłużnik odpowiada

więc za działania i zaniechania takich osób niezależnie od tego, czy sam ponosi jakąkolwiek winę w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu zobowiązania lub czy powierzył wykonanie zobowiązania osobie profesjonalnie do tego przygotowanej. Wykluczone jest powoływanie się przez dłużnika na brak winy w nadzorze lub brak winy w wyborze. Przyjęto tak m. in. w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1986 r., III CZP 2/86, OSNCP 1987, Nr 1, poz. 10), w której uznano, że dłużnik odpowiada za działania lub zaniechania zagranicznych osób trzecich, którymi się posługuje w wykonaniu swych zobowiązań, także wówczas, gdy nie miał możliwości kontroli i nadzoru nad nimi.

Dłużnik, chcąc się uwolnić od odpowiedzialności z art. 474 k.c. musi wykazać, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania było spowodowane okolicznościami, z powodu których sam w danej sytuacji by nie odpowiadał. Może udowadniać, że osoba trzecia dochowała przy wykonywaniu zobowiązania takiej staranności, jaka byłaby wymagana, gdyby to dłużnik osobiście wykonywał zobowiązanie. Dłużnik odpowiada za działania osoby trzeciej niezależnie od tego, czy sam ponosi winę w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu zobowiązania (np. czy osoba trzecia zastosowała się prawidłowo do jego wskazówek lub poleceń) lub tego, czy powierzył wykonanie zobowiązania osobie profesjonalnie do tego przygotowanej (np. osobie mającej uprawnienia wymagane prawem lub będącej specjalistą w danej dziedzinie). Dłużnik odpowiada więc za takie zachowania osób trzecich, które mogłyby być mu przypisane, gdyby sam wykonywał zobowiązanie.

W tym aspekcie wyłania się kwestia miernika staranności, tj. wzorca, z którym należy zestawiać zachowanie się dłużnika, by móc je ocenić jako nienależyte. Kodeks cywilny przyjął miernik wyłącznie obiektywny i w art. 355 § 1 k.c. mowa jest o należytej staranności wymaganej w stosunkach danego rodzaju. Pojęcie to ulega zmianie gdy zobowiązanie dotyczy tzw. obrotu profesjonalnego (art. 355 § 2 k.c.). Miara staranności w stosunkach tego rodzaju ulega wówczas podwyższeniu. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej lub jeżeli co innego nie wynika z czynności prawnej względnie z umowy stron, dłużnik nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, gdy nie można mu czynić zarzutu niezachowania należytej staranności. Oznacza to brak winy i jest jednoznaczne z przyjęciem, że przyczyną niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania jest zdarzenie postronne – przypadek (casus), a niekiedy siła wyższa (vis maior). Jeżeli chodzi o osoby, z których pomocą zobowiązanie wykonuje, lub którym wykonanie zobowiązania powierza (art. 474 k.c.) to odpowiedzialność dłużnika kształtuje się na zasadzie ryzyka (czyli nawet wtedy, gdy jemu samemu winy zarzucić nie można). Stosownie do ogólnej reguły dowodowej z art. 6 k.c. i przy uwzględnieniu brzmienia art. 471 k.c. na wierzycielu występującym z roszczeniem odszkodowawczym ciąży dowód podstawowych przesłanek roszczenia: istnienie i rozmiar szkody, fakt że szkoda powstała w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika, związek przyczynowy między niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą. Nie ciąży na nim dowód, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło wskutek okoliczności, za które dłużnik odpowiada. Istnieje tym samym domniemanie prawne, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania stanowi następstwo tych właśnie okoliczności. To dłużnik powinien udowodnić, że jest inaczej. To dłużnik musi wykazać, że nienależyte wykonanie zobowiązania było spowodowane okolicznościami, za które nie ponosi odpowiedzialności, a dokładniej okolicznościami, które wyłączałyby jego odpowiedzialność, gdyby sam wykonał zobowiązanie.

W ocenie Sądu Okręgowego, powodowie wykazali przesłanki odpowiedzialności pozwanych (powstanie szkody i jej rozmiar, nienależyte wykonanie zobowiązania przez pozwanych oraz normalny związek przyczynowy pomiędzy tymi zdarzeniami). Umowa o roboty budowlane jest umową rezultatu i pozwany powinien był ją wykonać zgodnie z projektem. Treść art. 647 k.c. zobowiązuje wykonawcę do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej. Nienależyte wykonanie zobowiązania w części wyłączyło normalne korzystanie z części lokalu mieszkalnego i tym samym zmniejszyło jego wartość użytkową. Biegły sądowy A. M. (3) jednoznacznie wskazał, że stolarka otworowa posiadała wady konstrukcyjne, jak i montażowe i w sposób szczegółowy przedstawił mechanizm i przyczynę powstawania lodu na skrzydłach oraz w ich okolicy. W sposób definitywny wyraził pogląd, że brak szczelin infiltracyjnych nie jest winą producenta, lecz pozwanych. Stwierdzone zaś wady są nieusuwalne. Sam też fakt posiadania przez producenta certyfikatów nie przemawia za tym, iż produkt nie posiada wad. Skoro więc umowa nie została wykonana prawidłowo, po stronie pozwanych powstał obowiązek naprawienia szkody na podstawie art. 471 k.c. Istnienie szkody jest zaś niewątpliwe. Rozmiar szkody rozumianej

jako konieczne wydatki na wymianę stolarki okiennej wynika z wyliczeń biegłego sądowego M. Z. przedstawionych w opinii. Występuje także związek przyczynowy pomiędzy nienależytym wykonaniem zobowiązania przez pozwanych a powstałą szkodą.

W sprawie niniejszej nie doszło też do naruszenia art. 100 k.p.c. bowiem wbrew temu co zarzuca apelacja Sąd Rejonowy podał co składa się na zasądzone koszty procesu. Trzeba też mieć na uwadze, że stosunkowe rozdzielenie kosztów nie wymaga drobiazgowego procentowego rozliczenia, gdyż przepis ten pozostawia to do uznania Sądu, a trzeba mieć na względzie, że powodowie co do zasady wygrali proces, gdyż strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Pozwani, którzy przegrali postępowanie apelacyjne, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. powinni zwrócić powodom poniesione przez nich koszty postępowania odwoławczego, na które składają się: wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 1.200 zł.

SSO Antoni Czeszkiewicz SSO Cezary Olszewski SSO Elżbieta Iwona Cembrowicz